

KOEBONT

Ledenblad Nederlandse Melkveehouders Vakbond

Reactie NMV Friesland
Campina

5

Kom, we geven de
landbouw de schuld

8

Klimaatcommissie:
oproep

9

Mijnbouwschade, impact op een gezin

Op een prachtige lentedag in april bezoek ik de familie Dekens in Sint Annen, een klein dorp in Groningen. Dit dorp bevindt zich in het mijnbouwschadegebied. De laatste tijd zijn we bij NMV actief bezig een betere belangenbehartiging voor boeren in dit gebied te bewerkstelligen. Een bijeenkomst ten oosten van Groningen vormde daar in januari de aftrap voor. De melkveehouderij is de afgelopen jaren met vele uitdagingen geconfronteerd, maar deze boeren hebben het vaak dubbel voor hun kiezen gehad. Reden voor ons om een ervaringsverhaal van een getroffen gezin op te tekenen.

De opa van de heer Dekens kwam in 1939 op het bedrijf in Sint Annen. Nadat zijn vader het stokje in 1960 overneemt, mag hijzelf het bedrijf vanaf 1997 voortzetten. Een echt familiebedrijf, waar de derde generatie inmiddels het vaandel voortdraagt. Na de overname maakt Dekens plannen om zijn bedrijf te ontwikkelen en een nieuwe stal te bouwen. Deze is er gekomen: Na een jaar bouwen wordt de stal in 2005 opgeleverd. Dekens vertelt; 'De oplevering was op derde paasdag, zoiets vergeet je dan weer niet. Een hele vooruitgang ten opzichte van de oude stal, die maar een beperkte mestopslag kende. In de nieuwe situatie zat de mestkelder meestal rond eind maart vol. Mijn bedrijfsvoering was er zo op ingericht om zo rond half maart te beginnen met het uitrijden van mest'.

Aardbeving bij Huizinge 2012

Aan die werkelijkheid komt echter op 16 augustus 2012 een eind, dan vindt de beruchte aardbeving bij 'Huizinge' plaats. Dekens vervolgt: 'Een bizar moment, we hoorden een vreemd geluid, alsof iets aan kwam bulderen. Eerst dacht ik 'welke vrachtwagen rijdt hier nou zo loeihard het erf op'? Je probeert een verklaring te zoeken voor wat je hoort, maar kunt het niet plaatsen. Mijn vrouw zat op dat moment hier achter de pc, de spullen in de woning rammelden aan alle kanten. We zetten vervolgens de radio aan en ontdekten direct dat het om een aardstok ging. We gingen meteen naar buiten om te inventariseren of er iets gebeurd was'. Dekens trof meerdere schades aan op zijn bedrijf. Dekens: 'Ik heb een droge kelder voor in de

stal, waar machines staan. Het bruine 'water' liep er zo naar binnen. Naast scheuren in de hoeken liep er ook een scheur in de volle lengte, deze liep door tot de muur die de afscheiding met de mestkelder vormt. Dan weet je gelijk waar dat bruine water vandaan komt'.

Aanvankelijk blijkt NAM best mee te willen werken. De schade aan de woning en ook de droge kelder worden netjes hersteld. De schade aan de stal zal echter later meegenomen worden. De schade-expert van de NAM erkent direct dat de schade ten gevolge van de aardbeving is. Op dat moment heeft Dekens er vertrouwen in dat zijn situatie verzekerd wordt en er een oplossing aan komt. Dekens vertelt verder: 'Ik vroeg toen gelijk al, wat zou er aan de andere kant van de muur zitten, dat zien we nu niet. Maar de schade-expert zei dat hij alles mee zou nemen'. Gevolgen van de scheuren zijn al snel merkbaar: In december zit de mestkelder op het melkveebedrijf vol en door een mestmonster blijkt dat de stikstof en fosfaatsamenstelling in de mest zo ongeveer gehalveerd is. Grondwater sijpelt dus de mestkelder in, waardoor Dekens voortaan in de winter mest af moet gaan voeren. 'Dat doe je normaal gesproken niet in de winter, wanneer het 't duurst is. Maar ik heb geen keuze, de kelder blijft in die periode langzaam

vollopen. Daar komt nog bij dat ik per afgevoerde kuub moet betalen, die voor de helft uit water bestaat'. Dekens wordt met hoge kosten geconfronteerd en bij NAM geven ze inmiddels niet meer thuis en traineren ze de zaak.

Nieuwe casemanager

In 2014 gaat de zaak over naar een casemanager van de NAM, Alfred van Noord, en zal de mestkelder het jaar erop worden onderzocht. De voorwaarde is wel dat Dekens ervoor zorgt dat de kelders leeg zijn. Een onwerkbare situatie, geeft hij aan, hij heeft geen andere opslag voor de mest en wil ook mest voor de tweede en derde snede overhouden. In de hoop op een oplossing gaat hij toch akkoord: 'Ik heb alle koeien naar buiten gedaan en alle mest uitgereden. Ja, het stond me als boer zijnde wel tegen, maar om nog meer kosten te maken voor externe mestopslag, dat zag ik niet zitten. Alle afspraken zijn via de mail gedaan. Ik moest een loonwerker én timmerbedrijf regelen om roosters op te tillen en door te zagen. Dit had te maken met het feit dat ze de put alleen door de breedte inspecteerden in verband met veiligheid. De NAM zou het inspectiebedrijf regelen. Ik heb alles volgens afspraak gedaan, de mestkelder leeggepompt, roosters doorgezaagd en het inspectiebedrijf was nergens te bekennen. Toen ik het aanbestede bedrijf uit Noord Holland hierover belde gaven ze aan dat NAM nog geen groen licht voor de opdracht gegeven had. Vervolgens de NAM weer gebeld, om de opdracht nogmaals door te sturen. Mij is toen verzocht dit verzoek via mail te doen. Geagiteerd zei ik nog dat hij het 'zo' toch ook wel even door kon geven, maar uit-

eindelijk toch nog maar een mail gestuurd. Dagen later was er nog steeds niets gebeurd, terwijl wij alles geregeld hadden'.

Nieuwe pilot

Inmiddels blijkt echter een nieuwe pilot voor schadebedrijven in aantocht, en wordt Dekens verteld dat ze die af moeten wachten. Ondanks alle voorbereidingen, die de familie zelf nota bene voor moest schieten, blijven ze weer achter zonder oplossing. De gemaakte kosten zullen worden vergoed, maar maanden later, het is dan september, is er nog steeds niets gerestaureerd. In 2015 krijgt de familie Dekens toch weer nieuwe hoop dat de zaak verder gaat ontwikkelen: Via de dan aangestelde contactpersoon namens de NAM, Alexander Compagne, worden ze voorgesteld aan een nieuwe schade-expert Atze Abma. De NAM geeft aan nu echt inzichtelijk te willen maken wat er speelt en komt gezamenlijk langs. Wat Dekens betreft een goede insteek.

In zowel de oude als de nieuwe stal worden logischerwijs veel zichtbare scheuren geconstateerd. De familie Dekens geeft aan dat ze voor de oude stal, van 1973, geen compensatie hoeven. Zo lang ze de nieuwe stal maar weer goed kunnen gebruiken. Van die schade dragen ze de meeste financiële consequenties. Alles wordt gefotografeerd voor het dossier, ook de plassen op het land ten gevolge van beschadigde drainages. De verharding op het erf heeft ook grote zichtbare schade opgelopen. Hierbij is duidelijk zichtbaar dat forse krachten hier spanning veroorzaakt moet hebben. Zo loopt een scheur in het beton bijvoorbeeld zelfs door een

losse betonplaat heen. Wanneer de vertegenwoordiger van NAM, dhr. Compagne, moet vertrekken naar de volgende boer, blijft de schade-expert achter met documentatie. Hij beweert dan dat alle schade niet aarbevingsgerelateerd is. De stal van Dekens staat volgens hem op zand. Volgens de schade-expert moet er op 60 cm onder het maaiveld zand zitten. Dekens: 'Ik vroeg hem hoe hij er bij kwam, hier zit het zand namelijk op 9 à 10 meter, onze boerderij bevindt zich op een oude rivierbedding. Daarop zei de schade-expert dat hij een profielschets had, met een bijbehorende kaart waar je door middel van codes kunt zien in welk gebied de situatie op de schets van toepassing is. Ik heb die kaart bekeken en kon direct aantonen dat die kaart niet van dit gebied was. Zo stonden er op de kaart gebouwen aangeduid, tegenover wat volgens die schade-expert de locatie van onze boerderij was. Ik liet hem uit het raam aan de voorkant zien dat er geen gebouwen aan de overkant staan, wat volgens die kaart wel het geval was. En je gelooft het niet, maar hij bleef bij zijn standpunt. Hij zei zelfs dat het de situatie niet verandert'.

Dekens zegt vervolgens tegen dhr. Compagne dat ze iemand moeten sturen die hem wel serieus neemt. Die zei vervolgens het te zullen bespreken met de schade-expert, waarna Dekens geen enkele reactie meer ontving. Mails en telefoontjes, niets wordt meer beantwoord. Intern blijken er weer wisselingen plaats te vinden, uiteindelijk hoort Dekens van een chef bij de NAM dat hun dossier overgedragen wordt aan centrum 'veilig wonen', waar Dekens zelf grote vraagtekens bij zet.

Over naar 'Veilig wonen'

De heer Alkema zal het overnemen, die geeft aan dat het veel te lang geduurd heeft. Biedt zelfs zijn excuses aan de familie aan. Hij gaf aan dat er een rapport van gemaakt wordt, en dat ze dan met een voorstel komen. Toen Dekens vroeg wie dat rapport moest maken, blijkt dat dezelfde schade-expert te zijn die eerder met de NAM mee kwam. Dat rapport is geschreven en Dekens moest zijn uren doorgeven (12 euro/uur) zodat het definitief gemaakt kon worden, en dan ter goedkeuring naar LTO gestuurd kon worden. Dekens krijgt ondanks herhaaldelijk verzoek het rapport zelf niet te zien. Men verklaart dat dat niet de gang van zaken is. Na veel aandringen wordt hem bij hoge uitzondering de ontvangst van dat rapport toch toegezegd. Eerst krijgt hij een mail zonder bijlage. Alkema blijft volhouden dat de bijlage is

NMV op Twitter

Douwe Jonkers@douwe_jonkers 17 apr. Grondgebondenheid op regionale schaal prima uitgangspunt voor duurzame landbouw en duurzaam bodembeheer zonder afwenteling elders. Verdeelde reacties adviesrapport grondgebondenheid

NMV@NMVnieuws 6 mrt. Overhandiging rapport 'De boer betaalt, maar voor welke vervuiling' aan leden v/d Tweedekamer. Iov mesdagfonds hebben Geesje Rotgers en Jaap Hanekamp het voorgenomen heffingstelsel Unie van Waterschappen onder de loep genomen. Conclusies zijn stuitend!

Hans Lak@HansLak
Als antwoord op @arnevanderwal @FTM_nl
Zonder nieuwe acties van de boeren gaat er niets veranderen in #Groningen de @NAMbv heeft tijd...veel tijd en geen haast! Wanneer komt er een keerpunt voor de #Groningers? @AnnemarieHeite @WelkomGasberaad hoe gaat Wiebes de mijnbouwschade netjes regelen? Leuk

Caroline vander Plas@lientje1967 19 apr. Minister @carolaschouten bevestigt: 'Minder vlees eten om klimaat te redden, berust op misverstand'.

verstuurd en wil dit niet een tweede keer doen. Uiteindelijk ontvangt Dekens het rapport alsnog, maar er zijn alleen foto's van de oude stal in opgenomen. Geen enkele foto van de nieuwe stal is meegenomen in het rapport. Het komt er uiteindelijk op neer dat ze een voorstel doen voor 72 euro aan schadevergoeding.

Dekens: 'Hoe ze dit durfden voor te stellen. Er is zelfs gezegd 'stuur het rapport maar, we zien wel hoe Dekens reageert'. Dit is een regelrechte belediging. NAM heeft nota bene zelf erkend dat er mijnbouwschade is aan de nieuwe stal en nu proberen ze het af te wentelen. Er is zoveel schade, aan gebouwen, drainage en de erfverharding. Kosten voor mestafvoer. En dan word je zo afgescheept.

We hebben toen een second opinion aangevraagd, dit zou mogelijk moeten zijn op kosten van 'veilig wonen' maar ook daar is nooit op gereageerd'.

Hoe nu verder

Tussendoor is er nog een bedrijfsadviseur, al jaren betrokken op het bedrijf, die probeert het dossier op weg te helpen. Ook hij ontvangt geen enkele reactie op pogingen tot contact. Dekens: 'Gelukkig hadden wij al een rechtsbijstandverzekering, waar ik nu een beroep op gedaan heb. Vorig jaar heb ik het uit handen kunnen geven aan een advocatenkantoor in Groningen. Het begint ons boven het hoofd te groeien. De afgelopen jaren heeft deze situatie ons compleet in beslag genomen. De advocaat heeft een officieel verzoek voor second opinion neergelegd, die is inmiddels afgewezen. Ze zeggen dat we die zelf moeten bekostigen, maar dat kan

wel oplopen tot 10.000 euro, dat heb ik zo niet meer achter de hand. Het is voor ons niet te verteren dat je hoort dat de NAM in een tegenvallend jaar in 2017 'slechts' 423 miljoen winst behaalt. Ik vermoed dat ze snel willen cashen en als de pot op is zijn ze weg. Hoe wij achterblijven vinden zij onbelangrijk'.

Het vertrouwen in de instanties is volledig weg, de familie Dekens heeft het idee dat er een ontmoedigingsbeleid gevoerd wordt om boeren uiteindelijk te laten stoppen en hun bedrijf voor een appel en een ei van de hand doen. Er zijn boeren die gecompenseerd zijn, die blijven vaak vaag als het draait om hoe ze dat bewerkstelligt hebben.

Wat een verhaal denk ik, nadat ik hier naar geluisterd heb. Je kunt het je bijna niet voorstellen dat zoiets werkelijk gebeurt in ons land. Dekens vertelt daarop dat ik niet de enige ben die zo reageert. Het is ook onvoorstelbaar. Ik vraag nog naar de impact die dit op hun als gezin gehad heeft. Hierop vertelt mevrouw Dekens me dat ze er goed doorheen gekomen zijn, het gezin kent een sterk fundament door alles wat ze samen hebben meegemaakt. Maar het is goed dat de advocaat de zaak nu gedeeltelijk uit handen neemt. Dat is beslist niet te vroeg gekomen.

Ik wens het gezin heel veel sterkte, wijsheid en geluk toe voor de periode die voor ze ligt. Hopelijk mag ik over een tijdje een positiever verhaal over ze optekenen.

Door jullie beleidsmedewerker

BOUT
advocaten
www.boutadvocaten.nl

www.agrisun.nl